

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 12131

MILD MAYN VILD

Malka Heifetz Tussman

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x101, or by email at cmadsen@bikher.org.

מלכה חפץ טולמאן

אידיש

מישן מיין וויילע

MALKA HEIFETZ TUSSMAN
MILD MY WILD
POEMS

Copyright 1958 by the Author
Los Angeles, Calif.

TYPESETTING
ATLAS TYPESETTING Co.
LOS ANGELES, CALIF.

PRESSWORK AND BINDING
SOUTHLAND PRESS, INC.
LOS ANGELES, CALIF.

ארויסגעגעבן דורך
מלכה חפץ טוזמאן בוך-קאמיטעט
לאס אנדזשעלעס, קאליפארניע
1958

שער-בלאט געצייכנט פון ב. מ. ל. ח. י

דורך שטיילקייטן

אִךְ גִּלּוּיב

אִךְ גִּלּוּיב אִין עִפּעס וואָס איז אַיבער „אִךְ“.
פֿון דאַנען ציט מײַן זעלבסטווערט חיות.
כִּשְׁפִיר די פֿריערס, שפּעטערס וואָר אִין זיך,
ווייל אִךְ גִּלּוּיב אִין עִפּעס וואָס איז אַיבער „אִךְ“.
דאָ גילט גאַר נִיט די חכמה פֿונעם גריך;
דאָ העלפט אִין לאַגיק נִיט קיין בקיאות
אַז כִּגִּלּוּיב אִין עִפּעס וואָס איז אַיבער „אִךְ“.
פֿון דאַנען ציט מײַן זעלבסטווערט חיות.

ווי העל און דין

ווי העל און דין עס קרויזט צו מיר דיין בליק.

מיט קינדישן פֿאַרחידוש האָב איך אויפגעכאַפּט
מיין טאַטנס איינאויגן אין מיר טיף און לאַנג.
אַזוי פיל בענטשונג געווען אין זיין קוק;
אַזוי פיל גלויבן אין זיין קול וואָס האָט שטיל,
זייטיק פון פרעמדן אויער מיר איינגערוימט
„דו וועסט“.

און איך האָב מיט יראה די אויגן אַנגעשטעלט —
שוץ געזוכט אין זיין פרומן פנים.
שפעטער

האַבן אַנדערע צעצויגן, פויל געזאַגט:
„דו קענסט“

און איך בין אַפגעשפרונגען
ווי אַ וועוערקע אין שאַק פון בלעטער-שאַרף
און אומעטיק געצווייפלט.

נאַכדעם

געווען איז אַ זעלטענער איינער.

ער האָט פעסט געזאַגט

„דו זאַלסט“

און צער האָט מיך איינגעבראַכן.

געוויינט האָב איך אויפן קול איבער
מיין נישטיקייט.
היינט
זאָגסטו
„דו ביסט“
און פאַניק פאַריאַגט מיך אין זיך אַריין.
איז טיף אַריין
פון מיין צעשראַקענעם אויסזינג.

דיין גרויס וואָרט

איך דערקען, איך נעם אויף דיין גרויס וואָרט
מיטן אויפבליץ פון ליכט אין מיין מוח.
עס גייט אויף אינדערשטיל און פאַרשפּאַרט
ס'געברויז פון זיך זיין מתווכת.

ס'וואָרט ניגונט צו מיר אַזאַ אמת
וואָס איז ריינער פון טוי אויפן גראָז.
כ'צי אַראָפּ פון דיין ליפּ דעם רמז
וואָס ווינקט שוין אויך אַן אַ פּראָגנאַז.

קוואַליק געלייטער — דיין מינדסטער זאַג,
דאָרט שפיגלט מיין פנים זיך שענער.
ס'זונט מיר אַ שמייכל דעם גאַנצנקן טאַג:
ס'איז גוט זיין דערקענט און דערקענער.

נאַכדעם — אַליין שוין, אין דייע שפורן
צי איך און וויקל זעלטענע שנורן.

איך וועל ניט פאַרניינען

גייסט-פעדים, ניט פון היינט, ניט פון נעכטן —
זיי ציען פון דור-דורותדיקן קנויל:
פון איידער „גוטן“, פון איידער „שלעכטן“
ווען „עגא“ איז געלעגן אין פאַרהויל.

אויפגעהיט, דעם שטויב פון דעם געבלאַזן
ט'מיין גורל ביז מיין קומען דאָ אַהער,
נאַכדעם ביי מיין וויגעלע געלאָזן
איז אַ פאַרשטעלטקייט פון אַ גרויסער טרער.

כ'האַב דערקענט אין ערשטקייט פון מיין לעבן
די צערן וואָס עס טריפט אין מיר אַריין.
כ'היט עס אַפּ געטריי און איבערגעבן:
עס פורעמט מיך, איז זיס דערפאַר די פייז —

איר רעכט אויף מיר וועל איך ניט פאַרניינען;
שטענדיק שוין אַזוי מיט איר אַליינען.

ש פ י ל אן ווערטער

מיין מאַכטזיכניטוויסנדיק בליק
טוט אַ לויף איבער דיין פנים. ליכטיק
באַיאָרנטער מאַן,
און שטרויכלט ביי די טיפע קאַרבן ווי איבער דראַטן
אַ פליגל-געשפּאַן,
און נידערט,
און נידערט אין טאַל.
נאָר דיין אויג איבער מיינעם האַלט שטילן פּאַטראַל:
געכאַפּט
און איך טו זיך אַ טוק אין אַ ראָזן פאַרשעם.

מיט אַפּשיי
צעשמייכלט צו דיר זיך מיין ברעם:
„קנייטשן—
אַ סימן פון קלוגשאַפּט“
ליגנט מיין יונגשאַפּט.

דער חריף —
דיין מינדסטער פינגער
געדולדיקט אין דער ליולקע דליביק.
און דאָס מויל דיינס, דער בר-דעת
שטייפט אַרום דעם ציביק.

צום שמייכל אין גיפס

די מאַמע שלאָפּט.
שוין יאָרן אַז די מאַמע שלאָפּט,
נאָר אין קאָפּ דעם גיפּסענעם אויפן קארניז
שטיינט דאָס ווייכקייט פון איר שמייכל;
שפילט איר גוטסקייט מיט געדולד ווי אַ קאַפּריז.

די קליינע טאַכטער דיינע, מאַמע,
די יונגע ציג
רונצלט שוין דעם שטערן באַלד ווי דו:
וויי! די שפרונגען וואַלדיקע האַבן ניט געגאַלטן.
איז דאָס יונגקייט אירס ניט אַפּגעוואַשן זויבער,
איז דאָס יונגקייט אירס צעשויערט
און אַלע שיינע כלים זיינען אַנגעשפּאַלטן.
בלעזלען זיך אויף אַרעמס אירע אַדערלעך-געוועבן
און זי בייסט און קייט די נעגל,
און זי צופט די הויט פון האַלדז
און דאָס קליינוואַרג
רייסט פון איר דאָס לייב און לעבן.

זי — די אַכטע און די קלענסטע,
איז די ווייטסטע און די פרעמדסטע.

אייגן איז איר בלויז
א נאָכקלאַנג פֿון אַ וואָרט אַ ווייטן
נאָר זי קען דאָס וואָרט זיך ניט דערמאָנען
און פֿון זיין ציטער די באַדייטן.
זי שפירט עס איבער זיך ווי אַ געשוועב פֿון טויבן.
און זי ברעכט די פינגער,
און זי נישטערט ביי די טירן.
און זי שמעקט די לופט ביי אַלע שויבן.

שמייכל, מאַמע, אויס אַ זילב פֿון אירעטוועגן.
שליס אויף די גאַמע
פֿון דיין געדולדיק וואָרט
וועט אַ טרייסט איר אויפגיין, מאַמע.

דורך שטילקייט

שטילקייטן זיך פעדעמען ביי מיינע אויערן.

א. שלוח געגארטע, פון שטילקייט אין שטילקייט.
סיא שטילקייט.

ביז שטילקייט דורך שטילקייט נעמט בויערן,
דערבויערט ביז פלאַמיקע טויערן.

ווי לוחות צוויי פלאַמיקע טויערן
די שטילקייט צעפראַלט
און לאַזט דורך די גוואַלדן
וואָס גוואַלדן פון גוואַלד.

א גוואַלד
ווי דורך שטילקייט
גוואַלדן צעבויערן
אין שטילקייט פאַרזונקענע
אוייערן.

ע ר ד

ערד.

מיינ בעז האַט פאַרבליט
און דורכנעמיק זיס איז דיין פייכטקייט
אַרום מיינע באַרוועסע טריט.

איך גאַף ביי דיין שלמות און חידוש
ווי חוה אין ערשטן פאַרבליף.
איך וויג זיך אין אַפּדאַכט פון ליבשאַפט
אין שוץ פון דיין טיף.

איך גריבל די פיאַטעס און וואַרצל אַרונטער.
אַרונטער.

דו נעמסט מיך אַריין און
דיין טונקל ווערט צונטער.

אין הויך פון דיין אַטעם רחבותדיק, ברוסטיק
גיי איך אויף און
ווער גלוסטיק.

אורקראַפט שלאַגט אויף אין די אַדערן שפיזיק
און קרייצט אַ געשטייג —
איך ווער ריזיק

און פליגל מיין דמיון ביז הימל אריבער, אריבער.
וועלט-עקן שאַלן,
רופן זיך איבער.

איך וואַקס !
מיין פלאַמיקע קרוין וועט באַלד גרייכן,
דערגרייכן
אומגלויבלעכע, אימהקע הייכן.

פלוצעם
דערפיל איך אַ טאונג אַ גרויסע נ'דיין אינער
און איך
ווער אַלץ מינער,
אַלץ מינער,
אַלץ מינער.

פִּירִיבֵּער

דאָס וואַכע, ווייסע ווינטער ליכט
איילט דעם טאָג אין אַלע שויבן,
וועקט אַ וויסיקייט
וואָס איז ווי אַ בער געלעגן איינגעלייגט.

סי שניידט דאָס אויג
נאַר קלינגט ניט מיט קיין אויפגעוואַכטער פרייד.

אַ, דאָס ריינקייט-שטרענג.

מאָך אַ קליינעם פלעק,
צעברעך דעם ווייסן דויערלענג,
פיריבער פורעם שכלדיק,
סאַליד.

ס'קען אַזוי אַמאָל
געשען
אַ ליד.

דאַרשט ביים לעצטן טראָפּן

טרערן זיינען וויין;
טרערן זיינען פריסיק.

— דו

דער דאַרשט ביים לעצטן טראָפּן
וואָס פאַרהאַלט זיך ביי דעם קריגל-פיסיק.

און דו הילסט און וויקלסט זיך אין שקיעה.
דאַרט שפיגלט זיך דיין טרויער
אין אַ הענגנדיקן פערל
אויף אַ הערל
פון דיין וויע.

בלויער פינגער צייכנט אַרום דיר
פאַרקלערטקייט-שאַרם.
(שיינקייט האַלט נאָך אַלץ אָן די ממשלה)
אַזוי-אַ ווערט אַרומגעשפינט
אַ מערב-פענצטער פאַר הבדלה.

היינט דורכזיכטיקט דורך דיר
דער זיפּץ פון איינגעשטילטן וויי.

גיי נאָך ניט אַריין אין
„מוצאי“.

צו רויזן

אַ גוטע איז די האַנט
נאַר זי וועט אייך וויי טאַן. מיינע רויזן,
ווי וויי טאַן סי טוט אַ געליבטער.

אַ שטילע האַנט
וועט אייך פאַרויכטיק איבערנעמען.
מיט איידלקייט אַרומנעמען און האַלדזן
און אייך מונטערן נאַכאַנאַנד
וועט איר די קעפעלעך פאַרוואַרפן
און זיך פאַרציען אין הויך פון אייער
בלוי-בלוט שטאַנד.

דער נחת פון אייער ריח אַרום
דעם אַרום
וועט זיך וויקלען ווי לייטזעליקייט
אַרום פרומע לייט
און נאַכדעם
וועט איר שטאַרבן פאַר דער צייט.
מיינע רויזן.

מ י י ן ן מ ק ל ט

בין איך דיר געטריי, מיין איינזאמקייט,
אַ דו מקלט מיינער זעלטענער.
דו היטסט אויף אין מיר מיין זעלבסטזאמקייט
שווער איך דיר „געטריי“, מיין איינזאמקייט.
זע באַגלייט מיך ביז דער קופער-צייט,
וואו עס פירט דער דרך אַט-דער וועלטענער
בלייב איך דיר געטריי, מיין איינזאמקייט,
אַ דו מקלט מיינער זעלטענער.

בײַס ברונעס

שאַקלענדיקע בריק

זיך אַנכאַפּן אָן קליינעם פּיסל פּון מײן קינד;
די פּיאַטקע אויסקושן האָט מיך געטאַן אַ רעג.
דאָס פּיסל איז קײן חלום ניט אין שווינד.
ס'איז וואָר. שוין ליגט אַ שפּור געצײכנט אויפן שטעג.

אַדערלעך ווי זײד-וועב — בלויאַינקער צעצווייג
וויברירן אין געשפּיל פּון לויפּנדיקן רױט.
דאָס פּיסל אין מײן האַנט — אַ פּײגעלע אין שטייג;
ווילן קעגן ווילן ברעקלט זיך אין שרױט.

דאָס שטערנדל דאָס פּיצל רונצלט שטױנונג;
תּפּיסה-ווענט פּון פּאַרגעבורט און—שטורעם, שטורעם;
מיטן קעפּעלע צעבראַכן — אַ דערמאַנונג—
שטױסט פּיסעלע די נײע פעסטונג-טורעם.

פעסטונג וואַקלט ווי אַ שאַקלענדיקע בריק.
קינד נעסטלט אין מײן שױס און איך ווער האַרבעריק.

אָ שעמעווודיק וואָרט

אין שעמעווודיקייט האָט זיך וואָרט געהילט.
פּאַרויס געוואָגט
און ווידער זיך געטוקט.
פאַררוקט.

גערייפט.
גערייפט אין בענקשאַפט שטומער
און אויסגעשיילט אין ראָז פון יונגשאַפט
אַ דינע, דינע קלוגשאַפט.
ביי מיין זייט געזונדערט האָט
אַ קוים געאַנטע פרייד.

מיין בליק — אַ פליענדיקער שטערן
גענידערט און געפאַלן אין די פאַלדן פון מיין קלייד
און אין געשוועב
די פּקחות איינגערוימט אַ וואַכן אויער.
אַן אומעטיקער שמייכל מיט באַדויער
האַט צו מיינעם זיך געטאַן אַ נויג.
אַ פּלאַטערל — מיין ברעם
אַפיניטעט געוויגט צווישן אויג און אויג.

אלדי גיטער
האלט דער ציטער פון מאמענט.
אן אטעם-צי
און אלץ פארשווענדט.
אָט אַ פליג אַ רונד געמאַכט אַרום פיר ווענט.
דאָך —

עלנט איז געוואָרן לייבלעכער און זיסער.
כּיבין
אן עלנט געניסער.

און איך שמייכל גאליק

מיין ווילן
איז אנגעשפאנט מעטאליק
נאר דאס אנקוועל פונעם בלוט
אין מארשרוט
פון קאפ ביז שפיצן פינגער פון די פיס
צייכנט שוין דעם ריס
ווייס איך
און איך שמייכל גאליק.

ב א ר ו ט

א וואַרט אַ שטילס האָט אויפגעשפּילט
מנוחה אין די ווינקלען פון מיין הויז.
פאַמעלעכט האָט מיין טראַט אי פּליגלדיק, אי זאַכט.
געשטאַרקט האָט זיך דאָס פּילבאַרקייט
אין מייע פינגער;
מיט ליבשאַפט האָב איך אַנגערירט אַ מינדסטע זאַך.
ווי אַן אַפּשפּרעך
האַט זיך רו געצויגן איבער וויעס
און די אויגן מיר פאַרמאַכט.

א בשמימדיק דערמאָנונג אין געשוועב פון
קפיצת-צייט
איז געווען די האַנט ביי מיר צוקאַפּנס
און דער קאַפּ דער שלאַפּנדיקער ביי מיין זייט.

נאָר
מיין באַרוטן שלאַף
האַט אַפּט אַ זיפּץ ספּיראַליק אויפגעטרייסלט
ווי אַ וויכער די אַקטאַבער פּליינען.
גלייך אַ קינד איז איינגעשלאַפּן נאָך
אַ ביטער וויינען.

ק נ ע כ ט ש א פ ט

א נאָקעט פייגעלע, ערשט פון איי אַרויס,
האַט אומגעריכט מיר עמיצער אַריינגעלייגט אין האַנט.
אין דערשטוינטן שוידער האַט רעפלעקס
אַ בויג געטאַן די פינגער,
אין האַלבקרייז שטייף
אַ שיסעלע פאַר פרעמדער, בלויער וואַרעמקייט
פאַרשטאַרט.

אוי, וואָס טוט מען מיט אַ לעבן אין דער האַנט ?
ווי האַלט מען דאָס אַ לעבן אין אַ האַנט ?
ווי גרויס,
ווי גרויס איז אַ ברעקעלע לעבן ?

דאָס קליינטשיקע פולס אין מיין האַנט
האַט מיר איבער די שליפן געשלאָגן,
געשטאַכן די הויט פון מיין לייב.
דאָס פיצניקע לעבן אין האַנט
איז גרויס געשטיגן.
געטורעמט איבער מיר האַט מוראדיק
דאָס לעבלעכקייט אין האַנט.

איך בין פאַריאַכט מיט הילפלאַז לעבן אין מיין האַנט.
דאָס געצאַפל פון הוילקייט
האַט מיך פאַרקנעכט.
און איך ברעך זיך.

איך צעברעקל זיך.

מיין טראַט איז לאַנגזאַם
נאַר מיין זיפן, אַ גאַט געטרייער,
נאַר מיין זיפן איז
ניט געצוימטער פייער.

און דו איילסט
ווי אַקאַרשט אויפגעפראַלטער קוואַל.
דיין אומגעדולד גייט אויף ווי ווירעך צו
מיין פיינלעכקייט.
זוכסט אַקאַרד פינאַל.

דו היפסט.
ביסט שוין אויפן העכסטן שטאַפל פון
מיין לייטער.
אַן אויגנבליק
און כ'בין
אַ טאַן צעריסענער פון בראַהמס צווייטער.

אַ דאָך איבערן קאַפּ

אַריינגעשטעלט אַ פּוס אין אַרעמוויסט
און דאָרט געבליבן שטעקן.
דאָס גרינגסטע איז געווען
דעם צווייטן פּוס אַהין דערשלעפּן.

אַרויסגעלאָזט פּון האַנט
די אויסגעדאַכטע קלעטער-קייט.
דעם קראַמף אַרויסגעטרייסלט.
דעם שאַטן
אויפּן דיל זיך אויסגעשפּרייט
און פאַרמאַכט די אויגן
„אַ טאַטנס קינד“ פּון קאַרק אַראַפּגעוואַרפּן
און אַזוי
פאַרשעמטקייט אַפּגעשלאָפּן.

נױט.
איצט ביסטו אין דרויסן.
אַלע „מוזן“ ווי די פּלעקער
אַריינגעזעצט אויף יענער זייט פּון הפּקריי.

בלויז דער ערשטער טוכלער שלאָג אין פּנים
געווען איז מוראדיק און ניי. . .

האַט די נאַז געזעגן אַטעם פערטלמאַסיק,
נאַר ליפן האַבן אַליץ עקשנותדיק
פאַרדראַסיק
אויסגעשלאָסן לופט
ביז די באַק האַט זיך באַהעפט
מיט שטויב פון דיל
און —
שלום-רב
און שאַ
און שטיל.

ס'עפנט זיך דאָס מויל פון זיך אַליין;
פראַפט די לונגען אָן מיט פייכטקייט פון דעם מיסט—
אַזאָ איינשווער ריטואַל
נאַכדעם איז מען דאָ לעגאַל
און אַליץ באַקומט מען שוין אומזיסט,
גאַנץ אומזיסט . . .

סאַראַ היים!
אַפגעטאַן האַט זיך די פרעמד.
שולדיק איז מען קיינעם גאַרנישט ניט,
אפילו ניט דעם אייגן לייב
אַ פרישע העמד.

ביינער נעסטן זיך אַריין
אין פולער פוילקייט;
יעדער אבר רוט
ביז ברייטן גענעץ;
ציינער ציען חיות
פון אַ דאַרן פענעץ
וואָס רופט אַרויס דעם טעם פון
קאַשקעלע מיט מילך.
פון צוגעלעגן עפל, פון אַ ווייכער באַר.

קויט האָט איצט אַן אייגענעם קאַליר און שמעקט
פאַמיליאַר,
היימיש

ווי אַ „גוט-וואָך“ נאָך הבדלה,
ווי חלב-ריח פון פאַרלאַשענעם געפלעכט
און קיין זאך איז שוין מער ניט
שלעכט.

געבענטשט זיי, לעצטער טרעפל פון
„אַראָפּ“.

שיפלות שפּרייט אַ פאַלע אויס
און ווערט
אַ דאָך איבערן קאַפּ.

ביי אַ פאַרלאַזן הויז

אַ האַלב אַפּגעריסענע טיר
אויף איינאיינציקן געלענק
וויגט:

מעל-

אַנ-

כאַליע.

דער סקאַס-צעשניטענער חלל
אַטעמט מרה-שחורה
צו דער גאַס אַרויס.

אַן אומגעוואָרפענער שוך
אַנגסטיקט ביי דער שוועל:
טיל-

תל.

יאוש אַנט'כוח'ט מיין שפּאַן
פון געפאַר
און ס'גיכערט ניט טראַט
ווי ס'לויפט ניט געלאַף אינעם שלאַף.
ווי ס'שרייט ניט דער שריי אין קאַשמאַר.

און אַט יאַגט מיך אַן דער אומעט פון טיר;
אַט כאַפט מיך דער חורבן פון שוך ביי דער שוועל;
אַט ווער איך
טיל-

תל.

אַזוי זעלטן

וויי, ווי פאַרקנעכט איך בין צום אויגנבליק פון
ערלעך שטילן וואָרט וואָס קלאַפט אָן צו מיר
אַזוי זעלטן.
קומט עס
איז דעמאָלט
ווען כ'האַב עס פון אויג באלד פאַרלאָרן.
סיטרעפט מיך אויפן שוועל פון אויסיקייט.
כ'בין זיך מייאש,
סיציט מיך צום אָפּגרונט.

ניין. ניט ווי דיך, רימבאָ, דו יינגלינג מיינער שיינער,
וואָס האָסט געזוכט דעם זין פון זומפּ;
אויסטונקען געוואָלט די טיף פון טומאה
מיט דיין יונגן לייב
און אַרויפקומען פון דאָרט
מיט איינגעברענטן שם-המפורש אין דיין האַרצן.

פאַר מיר
די פולע אויפלייזונג,
די גאַנצע אויסלייזונג פון יענעם טראָפל זעלבסטיקייט
וואָס איז אַ דעצימאַל, אַ דראַב אין מיר,
וואָס איז אַ דאָרשט אין מיר.

ס'האַלט מיך נאָך דער פּרימיטיוו
איז קלעם פון ציינער
און פּרימיטיוו עפנט מויל און שרייט ווי
סזויל שרייען.
ווייל שרייען
אַן עבודת-הדזשונגל געשרייען.

זאל מען אַ קאַרגן ברונעם

שטילוואָרט יאָגט מיך אַן ביים לעצטן שפּאַנאַריבער.
דרייט אויס פּאַמעלעך מיר דאָס פנים אויף צוריק;
הער!

צוויי ברונעמער זיינען געווען ביי אונדז.
איינער האָט געקוואַלט אין סאַמע מיטן הויף.
פעסער, קאַרעטעס און דייזשעס
האַט אָנגעפילט זיין גאַב.
אַן אייביק זינגעוודיק געפליעסק פון עמער
אויף און אָפּ.
אויף און אָפּ.
קיינמאַל האָט דער ברונעם זיך ניט אָפּגעצויגן.

אַלעמאַל איז פול געבליבן ווי אַן אויג
אונדזער גוטער, גוטער ברונעם.

ווייט און טיף אין טאַל
צופוסנס פון דעם פלוימען-סאַד גע'דמיונ'ט האָט
אַ צווייטער ברונעם.
אַהער
איז מען מיט מאַס און טאַקט אין טראַט געגאַנגען;
פאַמעלעכקע
דאָס וואַסער אָנגעשעפט מיט קליינעם שעפל—
טיי צ'ר אַוונטיקער מנוחה
פאַר געסט געהייבענע צום טיש
ווי וויין געשטעלט.

שפאָרעוודיק איז מען געווען:
אַפגעמאַסטן. אַפגעשפראַכן יעדע קוואַרט
ווייל קאַרג געווען איז אַט-דער ברונעם.

איינגעהאַלטן איז געווען דער ברונעם
וואָס צופוסנס פונעם פלוימען סאַד.

נאָר סאַראַ נחת
ווען גלאַז-טיי האָט זיך געעמבערט
אין דער יום-טובדיקער האַנט.
סאַראַ תענוג
ווען אויג האָט געשפילט
אויף קלאַר פון קרישטאַל
און קלוג מויל
האַט אַ חריפותדיק וואַרט געלאַזט פאַלן שטיל,
איידל
און די ברכה „שהכל“ איז אויפגעגאַנגען
ווי אַ קרוינונג.

זאַל מען אַ קאַרגן ברונעם פאַרשיטן ?

עונג רעגן

דער פאַרנאַכטיקער האַבאַ אין בלוי
וואָס באַהאַלט אין קעשענעס די הענט
אַנגעלענט
און הויך זיך איבער דעמער-בוים צעצויגן
האַט געלאָזט דאָס היטל פאַלן איבער אויגן.

דאָס באַרג-געטל פון זיין הייך
האַט פערעלעך געבלאַזן דורך פּיאַלעטער רער.
דורכגעשניטן קווער
גלייך צו מיר אין פענצטער.

טאַ-האַ-טאַ — האַט דראַבנע זיך צעשאַטן אַ געלאַך
און אויף קאַטאַוועס זיך צעקונדעסט
איבער שינדעלעך פון דאָך.

אַלץ אַרום האַט זיך צעקלונגען און צעשטיפט.
דאָס גערטל האַט אין חן-גריבלעך צעשיפט
בלעזעלעך געלעכטער.

דער בלויער האַבאַ
האַט אין טונקל טיפער זיך פאַרטוקט :
ער וועט דאָ וויילן.

ער דאַרף אינערגעץ זיך ניט איילן.
זיינע צעפליגלטע נאַזלעכער ציען אַריין
פערפום פון דער ערד
און צע־חיות'ט אַ געשמייכל
דער קומענדיקער נאַכט אַנטקעגן.

אַזאַ עונג.

אַזאַ עונג רעגן.

ביי ברונעמס פיין

וואכט בעטהאָווענס אינער אויער
וואָס דערהערן וויל גאַטס אָטעם.
ביי אַלע שטילקייטן אין לוייער
וואכט בעטהאָווענס אינער אויער.
אין טויבקייט טיפער טיפט זיין טרויער.
ביי ברונעמס פיין וואו ס'פירט זיין טראַט אים
וואכט בעטהאָווענס אינער אויער
וואָס דערהערן וויל גאַטס אָטעם.

וויג מיך ניט איין

וויג מיך ניט איין . . .

אן אָפּגאַט
איז אן אָפּקרישל פון „דו“

דין איך פרום און בוק זיך צו
דעם אָפּגעטל — דעם „מיססיל“.
אים טו איך דאַנקען.
אים טו איך לויבן
און ווי וויירעך אַטעם איך אַריין
אומברענג-שטויבן . . .

צום סוד פון אַלע סודות ציט
דיין קינד דאַס אויסדערוויילטס — דער גאון
און דו
לאַזסט אים עפענען בלויז קעמערלעך
שיגען.
און סי קייכן
וועלדער, ימען, בערג און טייכן —
קייכן
קייכן.

אַ, וויג מיך ניט אַריין אין גלייכגילט.
שטאַרק די שרעק אין מיר.

אַרום געהיים פון מאַלעקולן
רונדיקט, קרייזט דער וויסט פון גולן :

עלעקטראָנען
רייסן זיך פון צאַמען
אַז אַט
די ערד ט'פּאַציטערן חלילה ביז די שטאַמען.
און וועמען ס'וועט באַשערט זיין אַזאַ גנאָד
צו בלייבן אין אַ מענטש צי האַלב-מענטש פּורעם
וועט ליגן אויף די חורבות
פון נייעם בבל-טורעם.

אוי, טאַטע דו,
צום וויפּילטן מאַל וועט דיין מעכטיקע האַנט
שטופן אַרונטער
צום אָנהייב אַרונטער:
וואַרעמדיק אַרום די וואַרצלען קריכן,
פּייער אין אַ שטיינדל זוכן,
פאַר קוועלכל און פאַר גרעזל שפּרינגען
ווי אוראַנגוטאַנג
און גופּן-טאַנץ
פאַר קערנער אין אַ זאַנג.

אָ, וויג מיך ניט אַריין אין גלייכגילט.

אַז פרומע האַנט איז
אונטערצינדער,
צום פלאַקער פון שרפות
טאַנצן קינדער
און גרויסע
יובלדיק אַ פרייד צעשאַלן
ווען זיילן פאַלן.

זיילן פאַלן!

אין געפלאַטער פון געפליען
איילט אַ גרויס
ווערנויס.
אויס.

אָ, שטאַרק די שרעק אין מיר.

מורא

ביי אַלע מיינע מוראס
זוך איך דעם לאַמפּ אין מיינ מאַמעס האַנט
וואָס האָט צעטריבן אַלע מיינע מוראס.

דער מאַמעס האַנט איז פאַרגאַנגען אין
נישטאַאיקייט.
דער לאַמפּ
איז מיט דער מאַמעס האַנט פאַרגאַנגען
אין נישטאַאיקייט
און איך האָב מורא.

דאָס וואָס שאַטנט דעם גראַטעסק
אויף מיינע ווענט
איז ווי אַ פונגוס אויסגעוואַקסן פון
מיינ מורא
איך זאָל האָבן מורא.
היינט
שיץ איך זיך אין דעם
פון אַ מוראדיקער,
מוראדיקער
מורא.

נאַר זינגען קען איך ניט

דו ביסט מיר ליב, אַ שטאַט מיינע, על. עי.
נאַר זינגען קען איך ניט צו דיר
ווי זיי

די אַנצאַליקע באַזינגער דייע
וועלכע ליזלען פּערזן אין
געמאַסטענע און פרייע שורות.
זיי רימען די באַצווינגער דייע וועלכע
באַדן זיך אין דיין עשירות.
זיי קומען אויף אַ ווייל און לאַזן וואוילגיין זיך
מיט קוש פון דייע זונען
און צעשאַלן
לויב צו דייע שפרודלדיקע קוואַלן.

איך האָב דערבליקט
די וואונדן אונטער דייע קווייטיקע אוואַרן
איז מיין געטריישאַפט דיר
מער שטאַנדהאַפטיק געוואַרן.

באַגלייך מיט אַלע דייע ביימער-שפיצן וואָס ביים ראַנד
פון אַרעמגאַס — דיין שאַנד
טייטל איך דורך אַזשור-בלוי ביז צום סאַמע הימל.
באַזאַמען מיט דעם איישאַל-ווייסן מאַגנאַל-בלום
אומער איך ביי דייע בלאַטערן וואָס פיבערן
מיט סם פון אַפּיאום.
אינאיינעם מיט דיין פילקאַלירטן רויו

אנגסטיק איך
ביי דייע אַפגרונטן וואו ס'האַלט זיך אויף
פּערווערז —
קרומוועג פונעם אוניווערז.

כ'טרויער ביי די נאַרעס דייע וואו
סיכפּל'ט זיך פאַרברעך,
און ביי די נעסטן וואו די פעסט
רויבט די מענלעכקייט פון דייע יונגע זין
און צעפרעסט

דאָס פּרוכפּערדיקייט פון די שיינע טעכטער דייע.
שטאַט מיינע, דו וועלט-באַרימטע!
דו שמעקעדיקער הדס!
דייע פאַלשע ליבהאַבער זינגען אַדעס
צו דעם קליינעם, צאַרטן בלימל וואָס
אויף וואונדער
זונט אויף קאַקטוס אין גראַטעסקן אויסגעקניפטן.
דייע פאַלשע ליבהאַבער
קוויקן זיך מיט אַראַמאַט פון דייע אייקאַליפטן.
דייע פאַלשע ליבהאַבער
נאַשן אויס דיין האַניק, זיסע שטאַט.
זיי שיקן לופט-קושן צו דיר פון
אַפּפּלי-עראַפּלאַנען
נאַכדעם אין סאַנעטן וועלן זיי
דיין נעאַן-גלאַנץ דערמאַנען.

אין די הייכן
איבער דיינע גאזן-רויכן
זע דעם מלאך דיינעם. שטאַט:
מיט איין פליגל דעקט ער צו זיין פנים
און מיט צווייטן
אַנגעצויגן ווי אַ גנאָמאָן
ווייל ער אַפּמעקן פון דיר זיין נאָמען.
דאָך מעקן טוט ער ניט.

און איך.
וואָס שפיר די שנאה לוייערן פון ווינקלען טונקעלע
אויף מיינע איילנדיקע טריט,
האַב דיר ליב, על. עי. און
כיזוך ניט קיין אַנטריין.
נאָר ס'איז אומעטיק מיין שמייכל אין דער קילקייט
פון דיין נאַכטיקן יאַסמין;
נאָר ס'איז ניט נחא מיר
פון דיינע ציטרוסן דער חיות'דיקער צווייט
און אין קאַראַהאַד פון די חסידים —
דיינע קייטלדיקע בערג
קוים איך וויג זיך מיט
נאָר
זינגען
קעז איך ניט.

פ י צ ל

„פרויען — פלעגט ער זאגן — זיינען ווייסע חלה —
און אלע
זיינען ווערט די בייטש פון היצל.“

און איך האב אים גערופן
„פיצל“.
ער האט געלאכט:
„גוט אזוי. אן רחמנות רוף מיך פיצל.“

* * *

א פנים — לענגלעך בלאס און צוקנדיק.
היישעריקן — אויגן
ניהילירן קוקנדיק —
נאכט נאך נאכט האט ער אין ליט-קאפע פארבראכט.

ער האט ליב געהאט די יידיש-ליטעראטור
און אויך פייערלעך געהאט זיי פיינט.
— אלצאיינס איז די הנאה
סיי פון ערשטן, סיי פון צווייטן —
אלץ פלעגט ער מיט קורצן לאך באגלייטן:
„דאס זיינען דען פאעטן?“
און ביי א טעפל קאווע
מאכט ער גאנץ „ריסקעי“
איינס אויף איינס קופלעטן
איבער זיי.

ער האָט אַליין געשריבן קלוגע, קורצע לידער
און מיט הנאה ווילדער זיי צעריסן –
זיך אַזוי דאָס בלוט געלאָזן
און געקילט זיך מיטן פליסן . . .

* * *

„דערצייל, דערצייל“ —
צאָפלט זיך דער קליינער הויקער
אַרויף צו דעם באַהעם וואָס איז
מיט צוויי צאָל העכער.
(סאָ ריז עס איז, דער וואָס איז
מיט צוויי צאָל העכער.)
און יענער דאָרט
אַנטקעגן שפיגל
בינדט דעם קינסטלערשן קראַוואַט
פאַמעלעכקע
אַט אַקוראַט
אים אַרט ניט וואָס „זי“ וואַרט
און פלעכט דערביי משונהדיקע,
מאַנזבילישע זיגן.

דער קליינער שעפט און שעפט.
ער קראַפקעט זיך איבער די רייד
ווי איבער קרומע שטיגן
ביז צום האַלדז האָט זיך דערקליבן

א הייזעריקער זשיפן.
פלינקע פייערלעך אין אויגן
שיטן זשאָר
אויף פאַרלאַפענע צוויי ליפן :

„כיוועל אליין אמאַל די „ווייסע חלה“ עסן
אַלע טאַג
און דווקא
אין די הויכע פענצטער פון עקסקלוזיווע הויפן.
א י ד ו ו ע ל ק ו י פ נ .“

* * *

— שמאַלע גאַסן
זיינען בלויז פאַר אומגליקלעכע נאַרן —
פיצל איז אַנטרונען.
מע זאַגט : ער האָט אַלאַדינס לאַמפּ געפונען
און יאַגט זיך אום אויף די בולוואַרן
אין גרויסע לימוזינען.

* * *

„טהענק יו, טהענק יו, סער“—
בוקט מען זיך צום קליינינקן „לאַרד בייראַן“
ביז צו זיינע העזהדיק צעגלאַנצטע שיך
ווען זיי גייען
אַנטקעגן קאַלטע מאַסקן-מינעס
איבער וואונקען שעלמישע פון די לאַקייען
ביי די טירן פון די „קאַראַלינעס“.

„לאָרד בייראַן“ זעט ניט וואָס מע דאַרף ניט.
 ער איז אויף ווערטער קאַרג און ביטער-שאַרף
 און אַז מע דאַרף
 איז ער מילד, פּאַעטיש עלאַקווענט
 מיט פינאַנסיר, מיט ליטעראַט
 און מיט גורמע;
 ער שווימט אין אַ געבלענד
 פון שאַמפּאַניער, מוזיק,
 סאַמעט, זייד און
 ד ע ק אַ ל ט ע י . . .

* * *

יאַרן שפּעטער
 אין אַ ווייטער מערבדיקער שטאַט,
 אויף אַ באַרגיקן געקלעטער
 האָט ער אַפּגעזוכט מיין טיר
 און אַט
 ער זיצט אַנטקעגן מיר—
 טעט-אַ-טעט,
 צווישן אונדז
 דער רויך פון סיגאַרעט
 ווי די צייט וואַלט אונדז געהאַט געמיטן,
 ווי קיינזאַך וואַלט זיך ניט געביטן.
 „נו, מיין קליינער לאָרד,

ווי גייט דיר מיט דער „וויסער חלה“?
און זיינען אלץ נאך פרויען
אַ ל ע
ווערט די בייטש ?“

ער האָט אַ שפּריץ געטאַן אַ קרענקלעך-קרומען לאַך:
אַ אַ סך. אַ סך,
נאָר
בלויז מיך אליין געטראָפן האָט
די בייטש פון היצל.

כ'בעט ד'ך:
רוף מיך
„פיצל“.

פ א ר נ א כ ט י ק ס

זי איז געזעסן מיט צונויפגעלייגטע הענט,
געהערט
דעם אָטעם אייגענעם די שטילקייט זעגן
און סיפאלן.
פאלן ביימער פון איר חלום-וואַלד,
און זי —
אַן אַספען, ציטערט אינעם מינדסטן
בלעזל-לינד.

סאַראַ זינד:

ס'איז קיין ברכה ניט געווען אין צווייט
איז דער קנאַספּ אַוועק אין ווילד
און טרייסטלאַז איז דער בוים —
דער אַספען בוים.

און איצט

אין דער פריער, פרומער אַוונט-שעה
האַט זי דערשפּירט:
דער הינטערגרונט אַ נאַקטורן קלאַווירט;
אַן אַרעם ליכטל אין אַ שאַטן-האַנט
פינטלט רויכיק אין דער נאַכט אַריין
און זאַמלט ווי מאַטילן
עלבט-שפורן איין.

זי איז געזעסן מיט צונויפגעלייגטע הענט.

מע זאָגט דו ביסט ניט מער

אויפן טויט פון ש. ב.

מיין פריינט.

ס'איז וואָר:

דו קענסט שוין מער דיין האַנט מיר

ניט דערלאַנגען.

אַט ערשט.

אַט ערשט ביסטו געווען, שטאַרק געווען —

מע זאָגט:

דו ביסט פאַרגאַנגען.

זאָג, וואָס איז וואָר

און וואָס איז טרוים ?

אַט זע איך איצטער נאָך דיין שמייכל

אַרומשוועבן אין רוים.

און דינע שטילע, גוטע רייד הויערן

אַרום מיין אויפגעשפיצט געהער.

מע זאָגט:

דו ביסט ניט מער.

איך האָב דאָך שוין אַליין געזען מיט מיינע אויגן

דיין שטול אַ ליידיקן.

גריסן מיד, אויסרופן מיין נאָמען —

איך הער ניט מער דיין קול דעם פריידיקן.

פאַפירן, ביכער און זשורנאַלן.

ווי געוואוינט צו זען איך בין געווען כסדר,
ליגן מער ניט אָנגעוואָרפן אין דיין חדר.

דיינע לאַנגזאַם, ווייכע טריט
געשטאַרקט פון מיינעטוועגן,
באַגלייטן מער ניט ביז
די דרויסנדיקע, שטיינערדיקע שטעגן.
כפּליט זיך מיין צער אין שפיגל פון מיין טרער,
מיין פריינט,
מע זאַגט —
דו ביסט ניט מער.

ס'האַט דאָך יעדערער זיין טעלערל אין הימל.
ווער פון זילבער,
ווער פון גינגאַלד צי קרישטאַל;
ווער סע וועגט דאָס ווערט דערפון דאָס ערדישע
אויף שאַל,
נאָר דיינס, מיין פריינט,
איז פון שפרוכן און צרופים מין
וואָס גלידערט אות צו אות אין באַנג
פאַר קלאַנג
פון יידיש וואָרט און זין.
מיט ליבשאַפט אָן אַ שיעור האַסטו אין ליכטיקייט

די אותיות געוויקלט
און נאַכאַנאַנד
מיט געטרייער, ריינער האַנט
די קובן זייערע געציקלט.

איך האָב געזען די ליפן דיינע ציטערן אין קלעם.
איך האָב געזען —
דו טרייבסט דעם צווייפל פון דיין ברעם.
איך האָב געזען —
דו ווערסט זיך קעגן גורל דעם פאַטאַלן.
איך האָב געזען דיין בלייכע האַנט
אין מידקייט פאַלן.

אַ, ניט זיין זאַל גאַר די שעה!
מיין פריינט, מע זאָגט —
דו ביסט נישטאַ.
נישטאַ.

ווערטער טוען וויי

זע, ווערטער מאַכן מיד.
זיי פאַלן איבער מיין געמיט
ווי פינגער גראַבע אויף אַ האַרף
און שניידן
שאַרף.

אוי וויי, אוי וויי,
ווי ווערטער טוען וויי.

אַפט קומען זיי פאַרשטעלט געקליידט,
שטיל, שטילערהייט,
מיט קאַצן-טראַט אין וויכינקע סאַנדאַלן
ווי וואַנדאַלן
און באַפאַלן
און טוען וויי.

אַמאָל זידן זיי און צישן
פון צווישן
רייען ווייסע, בלאַנקענדיקע ציין
אַן אַ פאַרוואַס און אַן אַ גרונד

און רינען אָפּ ווי עסיק אויף אַ וואונד
אַז וויי.

און ס'טרעפט —
זיי זיפן
דינע שמייכלענדיקע ליפן
מיט מאַס און טראַפּ
און צאַפן דיר פאַמעלעכקע דאַס לעבן אָפּ
און וויי, און וויי
ווי ווערטער טוען וויי.

פריי און טרויעריק

„התחייבותן פאַרקנעכטן,
בינדן צו און הינדערן.

קונסט
מוז זינדערן.“

„לאַז געמאַך.
קלאַנג פון קלינגען-וועגן
איז אויך צום אַנגעשפיצטן אויער
ערגעץ וואָך.“

„דאָך—
אַן אויער
שטעלט באַדינג
דעם קלאַנג-געקלינג.

אַ זיידן פעדעמל אפילו
אין באַריר
קען אויכעט ניזוקן וויבריר.“

„איז וואָס ?“

„אן אויער
איז אַ שוואַם.
עס זאָפט אַריין און פאַדערט מער
און דאָס איז
שטער.“

„קלאַנג פון קלינגען-וועגן
וויל אויך ניט הילכן אין אַ חלל סתם.
שיינקייט
שיינט זיך שענער מיט אַ פיצל פגם.
דערמעך
בינד ניט אָפּ דאָס שפירעוודיקייט
פון געטרייען אויער.
כ׳מיין —
ס׳איז נאָך ליבער
ווען מע גייט אַ גרייפעלע
דעם גבול אַריבער. . .

* * *

דער גוטער, אַנגעשפיצטער אויער
איז אַהינגעקומען.

ס'האַט זיך אָפּגעטאַן.
קלאַנג
איז צו קיין זאך מער
זיך ניט מתחייב.
ס'איז אָפּגעבונדן פון אַ יעדן אָרט
און צייט
און שפּילט זיך איצט אין סאַמע לויטערקייט.

סי שפּיגלט זיך נאַרציסיש
אין דורכזיכט פון קרישטאַל
נאַר, צומאַל
מיר דוכט —
די הילכן וואָס צוליבן בלויזן „זיין“
ציען אויף צוריק אין גלאַק אַריין
ריין.
נאַקעט.
בלענדיק
און טרויעריק
אויף שטענדיק.

אומרו

נאכט

מיין אונטערבאוואוסטזיין וואכט
ביי דער בינע פון קאשמארן-שפיל
וואס שלאף-איין, שלאף-אויס
צעשויערט די שטיל.

און אין דער טונקעלער שויס
מיין נשמה — די פריסטערן
קניט,
בעט רו ביי באגיניקער שוועל
וואו שפיל פון
דעמער-קאלאריט
שפרייט אומרו אין טאגיקן העל.

פ א ר ו ו א ט

אַז חסדים וואַקסן אויף די ביימער
און גענאָדן שפּראַצן פון דער ערד,
דרינג איך מיר דערפון אַ קל-וחומר:
אַז חסדים וואַקסן אויף די ביימער—
און מיר פאַרוואַס אַ האַר מיינער און שומר,
צו זיין אַ קוואַל פון גוטסקייט ז'ניט באַשערט
אַז חסדים וואַקסן אויף די ביימער
און גענאָדן שפּראַצן פון דער ערד ?

אין טאג פון די „צען“

אין טאָג פון די צען

(ישראל ה'תשי"ח, חג העצמאות)

איך וואָלט געוואָלט
שטעלן זיך צווישן מיינע גרויסע זין.
אַ הייב טאָן די אויגן צו זיי אַרויף,
זיי זאָלן לייענען „נפלאות“ אין מיין בליק
און זיי

מיר אויף צוריק
זאָלן לייכט אַ דריק טאָן מיינע אַקסל.

גוט וואָלט מיר געווען צו פילן היינט
די הענט פון מיינע זין אויף מיינע אַקסל.
ס'וואָלט זיין
ווי זיי וואָלטן דאווענען צוזאַמען
מיט זייער אין-שטומקייט-פאַרזונקענער מאַמען.

האַר פון דער וועלט.
ניט רעכן מיר פאַר אומגוט
וואָס איך רוף דיין נאַמען אָן צו אָפט.
זאָג איך „נס“
רוף איך שוין ממילא דרך ביים נאַמען, גאַט,
מיין גאַט.
איך הער די פאַקלדיקע הללויהס;
זיי גייען אויף צו דיר פון אומעטום.

און מײַך
אַ הימל-בלויע פרומקייט נעמט אַרום.
קען איך ניט
מיין שירה זינגען אינדערהײך;
כײַקען אויך ניט
פלעכטן זיך אין קראַנץ פון דעם געײובל.
אַז טראַפּ נאָך טראַפּ
פון מיין פנים טריפט דאָס בלוט מיר אָפּ
אַנטקעגן היינטיקדיקן וואונדער.
דאַנק איך און לױב איך בלחש
אַליין און באַזונדער.

צו לאַנג האָט גערעגנט מיט פײַער,
געהאַגלט מיט שטיינער.
און ווען די ישועה זײַגעקומען
איז די נחמה
אויף עטלעכע שפּאַן איר אַהינטער געבליבן:
סי האָט אַ פאַרעקשט געשווייג זי פאַרנומען
וואָס האָט זיך געלייגט איבער אַלץ,
איבער גאַר.

פאַרוואַר—

אויך מיר איז פארלאָרן געגאַנגען דאָס קול
פון דער חדוה
קען איך נאָר שטוינען אין פנים פון נס.

באַפאלן מיך סטראָפן צעזונגענע קלוגשאַפט
איז מאַסן פון רייד.
נאָר איך שטיי באַנומען
און ס'ציטערט און בלייכט זיך
מיין פאַרכטיקע פרייד.

מאָך איך אַ ברכה.
בין טועם די שטילקייט
אין שפור פון דעם גרויסן „געשען“
איז טאָג
פון די „צען“.

פון דער זייט טיר

ניט געקענט דערלאנגען

אַט באַלד
און ס'וועט אַהינקומען דער לעצטער שטראַל פון טאַג ;
ס'טוקט זיך ווי אַן אויג אַ מידער הינטער וויעס.
און ער איז מיד
און לאַזט אין מידקייט זינקען זיך ווי דער.
וואָס לייגט די הענט זיינע צוזאַמען ביים אויסלאַז פון נסיעות.
נאָר באַנג איז אים אין דעמער-בלוי
גלייך ער וואַלט אויף יענער זייט פון זיינע רייזעס
ברויזיקע און שטילע
עפעס וואָס פאַרגעסן
און ווייסט דערפון דעם נאַמען ניט אפילו.

אַלץ, זעט אויס, איז קלאַר
ווי אויפגעשריבן וואַלט געווען אויף פלאַך פון הענט ;
אַפגעוויילט, אויסגענוצט און זיך פאַרשווענדט,
פינקטלעך אַפגעצייכנט דעם אוואַר.

און דאָך—
ס'שאַטנט זיך אין זיין זכרון עפעס נאָך—
אַן „עפעס-נאָך“ וואָס האַט פון זיך דערקענונג אַפגעטאַן.
און איצט

האַט שקיעה-בלענד אים אויפגעשנאַלט
אַ רמזל דערמאַן:
אַן אַנשוועב פון אַ קלאַנג, אַ טעם, אַ ריח, אַ קאַליר
צעבליצלט
און שוין אין פלי
צעגאַנגען אין זעפיר.

צעקלאַגט האַט זיך דער שר פון אַלע באַנגען:
גאַר נאַנט געווען
און ניט געקענט
דערלאַנגען.

צי וויסט זי דען —

צי וויסט זי דען פארוואָס
זי קייקלט זיך אין טוי-באהויכטן גראָז
אַראָפּ אין טאָל ?
אַט גלייך אַ גענדזעלע פון בערגל
דאָ אַראָפּגעקומען.

דאָס קליידעלע ביז צו די קני פאַרנומען ;
צוויי ראָזע פיסעלעך אַריינגעשטעקט אין לוזשע,
טשערעטלעך נייאינקע געריסן —
צי וויסט זי דען צואוואָס ?
נאָר אַז גלאַטקייט האָט אַ לעק געטאָן
די קליינע פינגער
און פרישער, גרינער גלאַנץ
אַ וואונק געטאָן צום אויג
האַט אַ גוטסקייט זיך אין איר צעקוועלט :

דאָס איז איר שפּירונג-וועלט,
איר גאַרע וועלט.

* * *

צי וויסט זי דען פארוואָס
זי לויפט דורך טויען-קילן גראָז,
ווען ווייסע בליעכצן ווי בשורות
לענגוויס דעם טאָל אויף ביימער-שורות

האַבן זיך צעקלונגען ?
גלייך אַ העזעלע
געקומען איז זי דאָ צושפּרינגען
צו שטעלן זיך אין צווייגן-שאַטן.
צי וויסט זי דען צואוואָס ?
נאָר ווען בליטן-ווייסקייט
האַט דאָס קעפל איר באַשאַטן
האַט זיך אַ פּרייד אַ רונדיקע אין איר צעהעלט :

דאָס איז איר ווייסע וועלט.
איר גאַרע וועלט.

* * *

צי וויסט זי דען פאַרוואָס
זי פּלאַנטערט אום אין ווילדן גראָז,
אַט גלייך אַ קעלבעלע פון וועג אַראַפּגעקראַכן ;
מיט פינגער אומגעזולדיקע
ריטלעך טרוקענע אַוועקגעבראַכן
און ביי אַן אַלטן בוים
געבליבן שטיין.

מיט אַ שפּרונג האַט זי אַ כאַפּ געטאַן
דאָס נידעריקסטע צווייגל,
געצויגן זיך אַרויף, אַרויף.

אַנגעכאַפּט אַ צווייגעלע אַ צווייט, אַ דריט,
איבער סוקעוואַטער קאַרע באַלאַנסירט
ציטערדיקע טריט
אַזוי דערקלעטערט ביז צום בלאַען טרוים —
צום ערשטן, רייפן פלוים.

זי האָט דעם פלוים ניט אָפּגעריסן,
בלויז דאָס פּנימל אַרויף פאַרריסן,
ווי אין טראַנס
ריטמיש לאַנג
געפירט די ליפלעך איבער פרי.

אַ זיסע מורא
האַט געהיים אין הערצל אירס געקוועלט.

דאָס איז איר טרוימען-וועלט,
איר גאַרע וועלט.

* * *

צי ווייסט זי דען פאַרוואָס
פאַרמיטן איז פון איר דער גאַנג
דורך גראַז?
אין איר וואונדערלעכער דאַלינע אַריין
איז איר פאַרווערט.

דאַרט דרייט אָן אויפהער זיך
אַ פייערדיקע שווערד.

און זי

פון דרויסן-זייט אין לויער
אַנגעשפיצט צום מינסטן שאַרף דעם אויער
וואַכט.

* * *

וויינשל, פלוימען דאַרף מען רייסן;
באַרן, עפל — פאַלן.

צווישן אַפּנאַפּלען און פאַלן
זיפצט די פרי דורך די בלעטער,
דורך די צווייגן.

דעם קלאַפּ

נעמט דאַרטן אַפּ

די ערד.

איר

דער זיפּץ פון אַלץ וואָס פאַלט געהערט.

דערפאַר

איז זי דער סייסמאָגראַף פון צער

צו כל-הפּיינען אַנגעשטעלט.

איז איצט די זיפּצן-וועלט

איר גאַרע וועלט.

דו זאלסט ניט

צו דיר, יודקא.

אין פונקען-כתב
האַט געצערנט קעגן מיר אַ שטרענגער „לאר“.

דער מערב האַט אין הינטערגרונט גערונצלט
אַ ברענענדיקן ליילעך.

וואודואיש האַט דאָס געשריפט געוויקלט אַרום מיר
אַ קיילעך
און אינגאַנצן מיך פאַרנולט
ווען איך — אַ נאַדל-שטראַל
גענידערט האַב אין תהום פון
איך-אַקולט.

מילד, מיין ווילד

דער פויגל האָט אַ פונק אין אויג.
זייטיק ס'טוט דאָס קעפעלע אַ נויג
און טראָגט עס קעגן הימל.
זוכט ער הימל ?
דאַרף ער הימל ?

אַלע מיינע הימל-זוכערייען זיינען שווער;
זיי שוועבן ניט דורך עטער.
אַלע מיינע דאַרפערייען מעסט איך אַן
אויף פויגלס פעדער
שווער.

וויסן
ווייס איך גאַר ניט וועגן פויגל,
נאָר זיין וויל איך ווי ער.

די ערד איז מיינע.
איך האָב זי ליב.
וויל איך אַנלאָדן די גלידער מיינע מיט איר כוח;
וויל איך אייננורן אין איר מיין פנים.
אַריינציען אין זיך איר רית.
מיטן עלנבויגן
וויל איך איינגראַבן אין איר מיין אַרעם
נאָר

כ'האָב מורא פאַרן וואָרעם.
כ'האָב מורא פאַר אַ מינדסטן וואָרעם.

די ערד איז מיינע און
איך ברעך זי איין.
איך רייט
מיט הויכן קאַפּ אויף איר פאַרשייט.
איך שטורעם זי.
איך שלאָג זי מיט די פיס אין האַרצן.
איך רייס פון איר אַרויס און מאַך אַ תל
פון אירע אַרצן.
איך שטיל זיך ניט.
זי איז נאָך אַלץ מיר עפעס שולדיק
און זי
וואַרט.
זי נעמט צו אַלע מיינע אויסברוכן
געדולדיק.

מילד, מיין ווילד !
אַט ציט זי איין דעם אַטעם און זי נעמט מיך איין.
אַט עפנט זי איר מויל און שלינגט מיך איין.

מילד, מיין ווילד !

אַניט

פאַל איך אין איר תהום אַריין צעגליט —
אַ פינקלענדיקער כריזאַליט.

מילד, מיין ווילד !

אַהינצו דאַרף מען גיין מיט קליינעם טראַט.
ניט שפּרינג.

ניין מאַל דאַרף מען אויפּראַלן

שיכט נאָך שיכט ;

פאַמעלעכקע אַליין זיך אויסלעשן דאָס ליכט ;

הכנעהדיק מיט קניען-בויג

צומאַכן דאָס אויג

און ווערן גרינג —

פויגל-גרינג.

מילד, מיין ווילד !

שאַר זיך שטיל אַריין אין טראַנס פון דרימל.

טרוימער זאַגן :

דורך דאַנען איז דער וועג צום

הימל. . .

גאַר ניט ווייס איך

מיט אַרעמס פרום אַרומנעמען דעם בוים ;
צולייגן די באַק צו ברוינער קאַרע
און אַטעמען.
און שווייגן.

אומעטיקלעך גוט איז מיר אין שאַרף פון צווייגן.
אין שאַש פון בלעטער זאַג איך: דאָ איז שטיל.
אין בליטן-אַפשיט
אין מיין טראַכטן מילד, טראַנקוויל.
נאַר—

צי ביימער לויבן גאַט מיט ליכט פון
וויסן צוויט.
דאָס ווייס איך ניט.
איך ווייס ניט ווען זיי וויינען.
איך ווייס ניט ווען זיי לאַכן.
גאַר ניט ווייס איך וועגן אַט-די זאַכן.

פון דער זייט טיר

כװעל זאָגן „טו מיר אַ טובה“.

ווער טוט דען אַ טובה ?

אַ טובה געשעט.

„טו מיר אַ טובה“ שרעקט אַרויס די טובה.

סי איז ווי אַ שטופ אין אַפגרונד.

דאַרום איז גוט ווען אין ווערן

ווייסט עס ניט אַז סװערט „טובה“.

כװײס אַז איך וועל מער ווי געוויינטלעך

פּינטלען מיט די אויגן.

כװײס אויך אַז איך וועל שמייכלען.

(כװאַרף שמייכלען)

ווייל איך מאַכן אַ שמייכל ווי ווען

איך עפן די טיר פאַר אַ גאַסט.

כװעסט אַן אויף מיין פנים

אויפגעלייגטקייט.

מיין נאָז טוט זיך עטוואַס אַ לאַז אַרונטער.

ליפן בלייבן אין עלנט-שמייכל אליין.

איבער מיין אייבערשטער ליפ

לויפט דורך אַ ציטער

ווי פוך.

צונג ציט אָפּ, טוליעט זיך צום גומען.
ווייז-פינגער פאַרמעסט זיך,
פאַלט צום טיר-גלעקל צו
צו שטאַרק.
פאַרפאַלן.

מיין קאַפּ בייגט זיך איין אַביסעלע
צו דער לינקער זייט;
שיסט באַלד אַרויף הויך און שטייף
מיט אַ זיפּץ.
אויגן פאַרקניפּן קאַנטשאַפט מיט טיר-קאַרבן.
איך צייל קאַרבן,
(איך מוז ציילן קאַרבן) קאַרבן, קאַרבן.
צונג ווי אַן איינגעשלאַסענער טיגער
שטויסט זיך אין מויל-טיר.
ס'וויל אויפברעכן ציין-שלאַס.

קיין פאַלט אַרונטער.
צונג כאַפט זיך אַרויס פון תפיסה און
לאַזט זיך לויפן אַרום-און-אַרום
איבער אינעווייניק פון ליפן.

יענע זייט טיר טוט אַ גענעץ.
קליאַמקע אין האַנט-ריר
האַלט איין דעם אַטעם.

איך צי זיך איין.
כ'פּאַל אַרונטער פון געפלאַנטן סדר.
כיווער אַ שרעטעלע מיט אַ דין.
קוויטשיק קולכל.

איך פלאַנטער זיך אונטער די פיס
ווי אַ פאַרלעגנהייט.

פ א ר ד א כ ט

א ליכטל אין דער לינקער האַנט.
מיט דער רעכטער
א דעכעלע משופע איבער פלעמעלע געמאַכט
אונטער נאָז-פליגל צעפלאַטערט מיט פאַרדאַכט
האַט זיך אַריינגעשניטן אין דער שוואַרץ
א סילוועט
און געשלייכט זיך איינגעהויקערט צו
אין-רו-פאַרשפינטער בעט.

וואָס זוכסטו, וואָס ?
וואָס קען מען דען געפינען מיט
א ליכטעלע אַזאַ
אין אַ פינסטער וואָס געדיכטער איז פון נאַכט ?
ווייל די פינסטער דען אַרויסגעבן
וואָס זי באַוואַכט ?

צוגעמאַכטע אויגן-לעדלעך
זאָגן ניט קיין עדות.
אַטעם-ריטעם אויף-און-אָפּ
גיט ניט קיין סימנים
נאָר, אַ
ווי גיפטיק חוזקן סי קען
אַ שלאַפנדיקער פנים.

דאָס ליכטל אין דער האַנט האָט בלויז
דאָס פינגער-דעכל אָפגעגאַסן
מיט אַ ליכט אַ גרינלעך ראָזן
און אויסגעשיילט אַ קרומן
שפיגל-גלאַז.

האַט אַ קרענקלעך לאַכן קאַנוואולסירט
אַנטקעגן אייגענעם
אַנאַמאַרפאַז.

רייד פון איך צו זעלבסט

רייך צעצווייגט מיט דער אַרעמקייט פון
קליינע טעג
און דראַבנע רייד
ביסטו געוואָרן גוואַלטיק
מולטי-קאָנטראַ געשטאַלטיק.

מיט אַלדאָס ווערקצייג פון פאַריבל און פאַרדראַס
האַסטו אויפגעשטעלט אין מיר
דעם צענטראַל פון דיין כאַאַס.
פון דעמוועגן
ברענסטו מיר די טריט, שוואַרצסטו מיר די שטעגן.

און איך זאָג דיר צו אַ ווייסן טאַג.
וואָס האַסטו מורא ?

באַנעם :
דו געווען ביסט זוכה צו דעם חסד,
צו דעם גרויסן גנאָד
צו זיין דער לעצטער „כי-טוב“,
דער סאַמע „טוב-מאוד“,
דער נענטסטער
צו דעם ערשטן געטלעך-גרויסן שבת.
דערימעך

שטיי ניט איינגעבויגן
קליין פאַר מיינע אויגן.

גלייך זיך אויס און גיי אַריין אין גוטן טאָג.
וועסט האָבן אַ דערזעאונג אין דעם טאָג:
דיין אויג וועט זיך צעפינטלעך ביי דעם וואונדער
פון אַ וואַכעדיקן דעמער-בלוי;
וועסט גאַפן ביי דעם חידוש
פון אַ פשוטן זאַנג אויף אַ שטרוי.
האַב ניט מורא.

דער גרויסער, וויסער טאָג וועט איינשלינגען
אַלע קליינע טעג.
איבער צעשאַטענע דראַבנע רייד
וועט אויפגיין
אַ גרויס און ליכטיק שווייגן
און דו
וועסט שטייגן.
שטייגן אויפגעלייזט און גלייביק
אַזש ביזן דימענט-פינטעלע
אין אַרעאַל פון „אייביק“.

א י י ב י ק

קיין זאך איז ניט אַזוי אייביק
ווי אייביק ס'איז אַן ערלעך וואָרט.
ס'זינדערט און געדולדיקט גלייביק
אַז קיין זאך איז ניט אַזוי אייביק
שעמעוודיק נאָר ס'כוח'ט לייביק—
סי איז פון שטאַל און פייער סאַרט
און קיין זאך איז ניט אַזוי אייביק
ווי אייביק ס'איז אַן ערלעך וואָרט.

ליכט און רויך

ג ל א ק 1

ווי מוראדיק ליב איך האָב גלאַקן!
נאָר די יענע פון די קירכן
מיט אַ פרעמדקייט אין די הילכן
האָבן מיר די קינדהייט אָפּגעשראַקן.

גלאַקן שיילן, שיילן זיסע מורא
און איך ווייס: ס'איז אַן עבירה,
נאָר איך וויג זיך צו די בומען
ווי די עמער איבער ברונען;
ווי דער ציז פון גערשטן-זאָנגען
וויגט אויס ריטמיק אין די קלאַנגען;
ווי ס'ריטעמס טייכעלע אין ריזלען
און באַבע ברכה מיט די שפיזלען.

* * *

גלאַקן בינדן, בינדן
מעטריק אין מיין שפּאַן.
אין בום פון אַ גלאַק
איז אַ שטייגן פאַראַן.

אין אויפשלאַג פון עכאַס
שאַלן רופן-פאַנפאַרן

און אימה-געשוועב
איבער רייץ דעם ביזארן.

* * *

אַ דינג און אַ דאַנג, און אַ גלין און אַ גלאן —
אַ קליינינקע שולכל ביי אונדז איז פאַראַן
מיט וואונדער געמעלן און קיילעך סופיט
פון לייבן מיט לאַפעס
און מיילער פאַרצויגן
ביז הויך אינדערמיט.

כװעל מײנע גלאַקן אין שולעכל ברענגען
און זיי צעהענגען
אויף דינינקע מעשענע קייטלעך;
פאַרהעקלען אויף מעכטיקע ציין פון די לייבן
אין סטעליע.
אַהין-און-אַהערן די גלאַקן וועט ברייטלעך,
און רופן צו תפילה
וועט שמש רב עליע.

מיין זידע
מיט אויגן פאַרמאַכטע

וועט פויקן מיט פינגער צום טאקט אויפן טיש
און ציען דעם בום-בום פון גלאַקן
צום ניגון פון
אַשרי האיש.
און זיין וועט אַ זעלטענער שיינער היבריד:
שולכל און גלאַקן,
ניגון און
ייד.

* * *

באַנג-באַנג און באַם-בום ביז הימל זיך שרויפן —
טריאומף פון שפיצן ספּיראַלע.
גזירות און גירוש. מהומה און טויפן
שאַטענען הימנען כאַראַלע.

און אַט נעמט אַ בום-בום זיך פּערטלען
און ערטלען
גלייך אויפן קאַפּ פון מיין זיידן
אַ צלם
און איך
מיט אויגן צעעפנט — אַ גולם
פאַרכאַפט אין ווירבל צעדול.

פאל ביי די פיס פון מיין זיידן
אין ריטעם פון גלאַקישן לול.

* * *

סיאיז חגא, סיאיז זונטיק,
מע קלינגט שוין אין קלויסטער.
סיאיז וואונדיק.
זיפצט אָפּ מיין זיידע ווי תמיד זיין טבע:
„מע דאַרף שוין
פאַרמאַכן די לאַדן, ברכה בת-שבע.“

ע ר ד צ י ט ע ר נ י ש

צוויי בייזע הענט האָבן מיך פון מאַמען אַפּגעריסן.

איך קניפ זיך אַריין אין מאַמעס צעפלאַטערט קליידל
און הענג איבער אַן אַפּגרונט.
מיין קליין הענטל רייסט זיך צו מאַמעס טיכל.
אַט, אַט דערלאַנג איך אירע האַר.
די האַר !

אַ וויכער צערייסט דעם קנופּ און דרייט מיך אַריין
אינדערליידיק.
קליינע פינגערלעך ווי מאַטילן
ציטערן אינדערלופטן :
עלנט, עלנט, עלנט.

עקעלעך פון מאַמעס טיכל
גייען אויס.
פונקען — מיין מאַמעס האַר
טוקן זיך.
מיין מאַמע-גאַט האַט מיך אַראַפּגעוואַרפּן.
מאַמע-גאַטס פנים
לעשט זיך.
מאַמעשקייט שווימט אַוועק פון מיר
און איך פאַרגיי זיך אויף אַ פּרעמדן אַקסל.
פ ר ע מ ד ן אַקסל.

פאַרוואָס פאַרלייַקן אײַך

פאַרוואָס פאַרניין אײַך ?
פאַרוואָס פאַרלייַקן אײַך געפיל ?
פאַרוואָס ווער אײַך זיך קעגן מיינע אינטואיציעס ?

מיין געפיל איז דין-שפיריק און עלטער
פון מיין דערפאַרונג.
מיין פאַרגעפיל איז שטאַמיקער פון מיין קאַפּ-קלוגשאַפּט.
אַלדערקענטעניש שאַרפט זיך אָן מיין חוש.
איידער דערוויסנדיקן וויסן
האַב אײַך ריינע פערצעפציע.
פריער פאַר אַלע מיינע אַספּיראַציעס
קומען אינספּיראַציעס.
האַרץ-רייד לויפן פאַראויס מיין געדאַנקלעכקייט.
צניעות וואַקסט אַרויס פון מיין אינסטינקט.
אימפּולסן
געשטאַלטיקן מיינע טועכצן.
אויב שיינקייט איז פאַראַן אין מיר
איז דאָס „געלייטער“ פון מיין עמפינדלעכקייט.
אויב גוטסקייט איז פאַראַן אין מיר
ווערט עס גענערט פון מיין סענסיטיוויטעט.

פאַרוואָס פאַרלייַקן אײַך ?

אַ יינגלינג מיט אַן עפל אין האַנט

דאָס קליין מעסערל מיטן ווייסן,
קילן, קיילעכדיקן העלפאַנטביין הענטל
האַט זיך געגרויסט
אין מיין זיידנס שבתדיקער האַנט
בשעת
ער האַט אַן עפל געשיילט
און דינינקע רייף-שמעקעדיקע ריפטעלעך
פאַמעלעכקע צום מויל געטראָגן
און זיינע ליפן האַבן אַ ברכה געמאַכט
אויף פרי פון בוים.

ער איז געווען אַן איידעלער זיידע-ייד
און האַט געטאַן
ווי אַן איידעלער זיידע-ייד.

איך בין
אַ יינגלינג מיט אַן עפל אין האַנט.
איך ביים די ציין אַריין
פאַרשייט.

צו אַ יונגן יידישן דיכטער

דו, מיין יונגער דיכטער,
גייסט דער אַלטקייט אַנטקעגן מיט ווערטער-ליכטער
און זי
פאַרשטעלט די אויגן
און זי ווערט זיך.

„אַלטקייט“ האָט זיך אויסגעכאַוועט און זי נערט זיך
פון דעם פונגוס אירן „לעצטקייט“ וואָס
זי רוקט דיר אונטער ביזן סאַמע נאַז
(— אירס דאַרף זיין דאָס לעצטע אות —)
נאַר דו
ווייסט איר די געזונטע, שיינע ציינער דיינע,
וויריל
טוען זיך די פערזן דיינע אַ צעשפיל
מיט דימענט-שפריצן
(אַזוי האָב איך געזען מיין טייך „נאַרין“
צעשטיפן זיך אויף פעלזן-שפיצן)
און דיר
געדייאיק איז
(אַז ווייאיק איז)
גוט.

אויך מיר איז גוט
כאַטש איך בין געקומען היפשלעך פריער.
ס'איז מיין הנאה פון דיין יונגקייט אומגעהייער.
א ו ג ע ה י י ע ר.

ווי אַנדערשדיק

וואָרט אין עמבריאָ.
ווי שיין און גאַנץ דו ביסט אין וואַרעמקייט פון דמיון
און ווי אַנדערשדיק דו ביסט
אין אויסשפּיל
פון זילבן אויף מיין ליפּ.

ס'איז מוראדיק געווען דער ערשטער קוק
מיין ניי-געבוירן יינגעלע אין פנים
נאָר אַט
צעפלאַטערט זיך מיין אויג און
איך דערקאָן אים.

דו, מיין וואָרט,
מוזסט אַפריער מאַנען, מאַנען,
אַז איך זאָל אין דיין צייטיקייט
דיך דערקאָנען.

טריאלעט פאר ל. מ. שטיין

(צו זיינע זיבעציק יאר)

וואָס קומט מיר אַרויס ? דיין איזאַלדע איז „ידיש“
דאָך זינג איך אַ ליב דיר, מיין פריינט לאַמעד מעם.
איר בין איך מקנא, דיך גריס איך ידידיש.
וואָס קומט מיר אַרויס ? דיין איזאַלדע איז „ידיש“
און דו ביסט דער אמתער ריטער, רב ייד-איש
(ביז הונדערט און צוואַנציק, למען השם)
און מיר קומט אַרויס : דיין איזאַלדע איז „ידיש“
זינג איך אַ ליב דיר, מיין פריינט לאַמעד מעם.

ליכט און רויך

חדוש זיך ניט וואָס איך בלייך זיך
ווען איך פריי זיך קינדיש
מיט צעשפילטע פייער-שפריצן פון ראַקעטן
ס'ציט זיך
נאָך פון יענעם שטילן ערב-שבת
אין אַ זומער שפעט אין

חודש אָב :
די שטוב —
אַ זויבער גלימער.
וויין און ווייסע ליכט אַנטקעגן
זילבער שימער
און אומעט דאַרפישער לרוב . . .

די מאַמע האָט דעם שבת שוין אַריינגעפירט.
דער טאַטע — דער פּאַסעסאַר
ראַדיאירט
שטילע שבת-שלוה דורך אַ שמייכל
עטוואָס אויסגעבויגן אין אַ זאָרג
פון די מילדע אויגן ביז
דער שיינער שטרענגער באַרד
גראַד צו אירע פינע פּינגער פרום פאַרצויגן
איבער אויגן.

יעדע פלעמעלע פון ליכט —
א קליינער רעגנבויגן.

פענצטער נעמען זיך אין בלויקייט הילן;
בלומען-פארבן אינעם גערטל
הייבן אן פארשטילן.
ריחות פון טאפאלן,
פריש-געשניטן היי און ווילדע טרויבן
שוועבן אן און
גלעטן ווייך די שויבן.

ס'טריטלט שאטנדיק די נאכט.
איבער שליאך
שטאלצט דער פולער שייער מיטן גרינעם דאך.

שטיל.
מע הערט
אין די ביימער דורך די קארעס
שנאלן דראַבנע
זאפטן-פארעס.

שטיל.

מע הערט
די גרילן צישן.

כמורעט זיך דעם טאטנס שטערן
„איי, איי —

קינדער האָדעווען אָט-דאָ צווישן
בליקן פרעמדע אין דער ווילד פון דאַרפער־יי.
נו, ניט פאַרזינדיקן, אוי, טאַטע זיסער,
אַ ייד איז עלנט אויך אין שטאַט
מיט די זייניקע אפילו .

איז —
יום הששי
ויכלו
הש/“

אַ שווערד אַ גאַלדענע ט־אינמיטן
דעם „השמים“ דורכגעשניטן
ביי דעם טאטנס מויל;
מיט ליכטיקייט פאַרפלייצט זיין פנים, הענט
און אָפגעגאַסן אַלע ווענט.
אַ דונער-זאַלפּ

האַט דורכגעקנאַלט דעם שייער
און סי ברענט!
בליציק
האַבן צונגען זיך אַדורכגעזעצט.
שטוינט די מאַמע קעגן טאַטן:
„אוי, סי נעצט.“

פון דעם הויף דערבייאַיקן
לויפט דער זיידע מיט צעיאַגטע פאַלעס
דורכגעזיכטיקט פון די פלאַמען.
פאַרהאַלט זיך ראַפטאַם ביי דער שוועל
און וואַרפט צו אַ שטרענגן בליק
דער מאַמען.

— זי האַט פון וויגעלע דאָס בעטגעוואַנט פאַרנומען
מיטן קינד צוזאַמען.—

האַט ער אַ צי געטאַן זיך הויך און גלייך:
„פיר, ברוך, שוין אַראָפּ די דייניקע
צום טייך
און
קיינער זאַל ניט רירן פון דיין שטוב די זאַכן.“

סי שבת !
און יאָ —
די בעלי-חי !
לויף און עפן גיך די שטאַלן.
ס'בלאָזט דער ווינט צו יענער זייט.
צו צפון
איז לאַמיר האַפן.
האַפן.

שטיל, געבראַכן ענטפערט אים מיין טאַטע:
„מחלל געווען דעם שבת
האַט גאַט פון זיין הויך.
זע.
אונדזער גאַנצע זומער-פראַצע
שיקט ער אָפּ מיט רויך
מעג איך דאָך
באַשיצן פון מיין הויז דעם דאָך?“

„איך הייס ניט!
אַז „ער“ געוואַלט האַט זיין מחלל
איז דאָס זיין זאך.
נאָר קיינער ניט

פון אונדזערע בני-בית.
ניט אונדזערע בני-בית."

וואָסן לאַנג עס שוואַרצט דער חורבן;
אַש און קוילן
גאַנצע הורבן.
איך זע מיין זיידנס
קאַפּ זיך בייגן
אין אַן אָפּענעם משניות.

און מיר
איז ביז היינט די שרעק פאַרבליבן
פאַר אַ פּלוצעמדיקער ליכט.
אפילו ווען דיין פנים
שטראַלט פאַר מיר אויף
אומגעריכט
דערשפיר איך באַלד דעם רויך פון יענע בליצן.
נאָר ביי מיר איז דעמאַלט
שבת
און איך וועל אויך
מיין דאָך
ניט שיצן.

ק ל ו ג ש א פ ט

זע. איך בין דערגאַנגען ביזן מיטן טאָג
און ווער ווייסט וויפל שפּאַן נאָך ווייטער.
איך קום צו יונגע שוועלן און איך זאָג:
אַט איך בין דערגאַנגען ביזן מיטן טאָג
און די קלוגקייט מיינע וועלכע איך פאַרמאַג
איז גלייך צו אַש פון אַפגעברענטן שייטער
כאַטש איך בין דערגאַנגען ביזן מיטן טאָג
און ווער ווייסט וויפל שפּאַן נאָך ווייטער. . .

הָאָב מִיָּד לִיב

אוי, טאַטע מיינער, האָב מיך ליב.
הָאָב מִיָּד לִיב, טאַטע געטרייער,
און איך וועל זיך אין גוטסקייט צעשטויבן
אַזוי ווי
שפּרייִווירבל פון אַ צעשפּרונגענער וועל
און ס'וועט זיך אויסשפּרייטן מיין גוטסקייט
איבער אַלץ-מיט-אַלעמען.
איבער אַלץ-מיט-אַלעמען.
הָאָב מִיָּד לִיב, טאַטע זיסער.

א י נ ה א ל ט

דורך שטילקייטן

7	איד גלויב
8	ווי העל און דין
10	דיין גרויס וואָרט
11	כ'זועל ניט פאַרניינען
12	שפּיל אָן ווערטער
13	צו אַ שמיכל אין גיפּט
15	דורך שטילקייטן
16	ערד
18	פיריבער
19	דאָרשט ביים לעצטן טראָפּן
20	צו רויון
21	מיין מקלט

ביים ברונעם

25	שאַקלענדיקע בריק
26	אַ שעמעוודיק וואָרט
28	און איד שמיכל גאליק
29	באָרוט
30	קנעכטשאַפּט
13	פיין
32	אַ דאָך איבערן קאַפּ
35	ביי אַ פאַרלאָזן הויז
36	אָזוי זעלטן
38	זאָל מען אַ קאַרגן ברונעם
40	עונג רעגן
42	ביי ברונעמס פיין

ווי מיך ניט איין

45	וויג מיך ניט איין
48	מורא
49	נאָר זינגען קען איד ניט
52	פיצל

57	פאַרנאַכטיקס
58	מע זאָגט דו ביסט ניט מער
61	ווערטער טוען וויי
63	פריי און טרויעריק
66	אומרו
67	פאַרוואָס

אין טאָג פון די צען

71	אין טאָג פון די צען
----	---------------------

פון דער זייט טיר

77	ניט געקענט דערלאַנגען
79	צי וויסט זי דען
83	דו זאָלסט ניט
84	מילד מיין ווילד
87	גאָר ניט ווייס איך
88	פון דער זייט טיר
91	פאַרדאַכט
93	רייד פון איך צו זעלבסט
95	אייביק

וויג מיך ניט איין

99	גלאַקן
103	ערדציטערניש
104	פאַרוואָס פאַרלייקן איך
105	אַ יינגלינג מיט אַן עפל
106	צו אַ יונגן דיכטער
107	ווי אַנדערשדיק
108	טריאַלעט פאַר ל. מ. שטיין
109	ליכט און רויך
115	קלוגשאַפט
116	האַב מיך ליב

